

Пронађени делови рукописа старог 1000 година - принцезин псалтир

Комади 1.000 година старог рукописа пронађени су у повезу књига у Алкмару. Посебан налаз је направљен у Регионалном архиву Алмар: неколико повеза књига из 17. века садржало је комаде пергаментна рукописа из 11. века. Сматра се да је оригинални рукопис припадао принцези која је побегла из Енглеске након Норманског освајања.

Многе књиге су штампане и повезане у 16. и 17. веку. Књиговезци су користили пергамент да ојачају своје повезе за књиге; тај материјал је био скуп и зато су људи често бирали да исеку старе, средњовековне рукописе. То је често укључивало рукописе који су изгубили своју вредност: књиге које су биле превише религиозне или су написане на језику који се више није могао читати.

Нешто веома посебно пронађено је у бројним повезима књига у Регионалном архиву Алмара: 21 фрагмент рукописа из 11. века, скоро 1000 година стар латински псалтир са староенглеским глосама. Тис Порк, виши универзитетски предавач средњовековног енглеског језика у Лајдену, учествовао је у проналаску и анализирао текст и порекло фрагмената.

Старе енглеске глосе у латинском псалтиру

Стари енглески се говорио између 500. и 1100. године и веома је сличан немачком, фризијском и холандском. Ово је очигледно такође и из откривених фрагмената Алмара, у којима је изнад сваке латинске речи написан староенглески превод: Ове староенглеске глосе вероватно су имале дидактичку сврху: са овим преводилачким помагалом између редова, корисник овог псалтира могао је да научи латински.

За научнике је откриће укупно више од 500 староенглеских глоса у Алкмару важно јер нас уче више о језику раног средњег века .

Оригинални власник рукописа: избегла принцеза?

Порково истраживање показује да је књига била укоричена у Лајдену око 1600. године, али како је Лајденски књиговезац дошао до поседа енглеског рукописа из 11. века? Познато је да су око средине 16. века рукописи из Енглеске отпремани на чамцима, како би их књиговезци и произвођачи сапуна могли поново користити. Сасвим је могуће да је међу њима био и рукопис са староенглеским глосама, али постоји и друга теорија.

То би могао бити давно изгубљени псалтир са староенглеским глосама који је припадао Гунхилд, енглеској принцези која је побегла након норманског освајања 1066. године, поневши са собом свој псалтир са староенглеским глосама. Гунхилд је умрла у Брижу 1087. године и поклонила свој псалтир и друга блага цркви Светог Дона. Тамо је њен псалтир последњи пут виђен 1561. године и описан као псалтир са енглеским глосама „које овде нико не може правилно да разуме“.

Од тада се Гунхилдином псалтиру губи сваки траг, али Порк је успео да сазна да су књиге Донске цркве 1580. године запленили калвинисти: Са корисним књигама основали су јавну библиотеку, али друге, непотребне књиге су продате. Псалтир са неразумљивим глосама мора да је припадао овој потоњој категорији — да ли је тако псалтир на крају завршио у рукама лајденског књиговезца? Може бити. Можда су фрагменти који су пронађени у повезу књига у Алкмару припадали краљевској библиотеци.

Порков чланак, са анализом, издањем и сликама фрагмената Алкмара, објављен је ове недеље у часопису Англо-Саксон Ингланд.

mitropolija.com